

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

Adam Podgórski

GMS-WP-173-35/17

Warszawa, dnia

9 lutego 2017 r.
Naczelnej Rady Adwokackiej
13. 02. 2017
wpłynęło
nr lcz. 556

Prezes

Naczelnej Rady Adwokackiej

Pan Jacek Treła

Szanowny Panie Prezesie

Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję – w trybie art. 58 pkt 9 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2016 r. poz. 1999) - poselski projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Tomasz Rzymkowski), z prośbą o przedstawienie opinii.

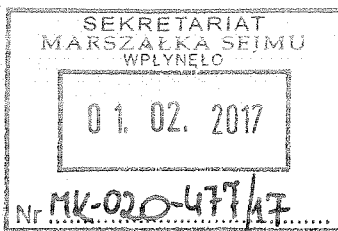
Z poważaniem

Klub Poselski Kukiz'15

Warszawa, dnia 01 lutego 2017 r.

**Grupa Posłów na Sejm RP
Klubu Parlamentarnego
Kukiz'15**

**Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej
Szanowny Pan
Marek Kuchciński**

Szanowny Panie Marszałku,

niniejszym działając na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483) oraz art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2012 r., poz. 32 i.j. z późn. zm.) niżej podpisani posłowie składają projekt ustawy

- o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego.

Jednocześnie, na podstawie art. 34 ust. 1 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy Pana Posła **Tomasza Rzymkowskiego**.

USTAWA

z dnia 2016 r.

o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego

Art. 1. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 1964 nr 43 poz. 296) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 505³⁶ otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 505³⁶. § 1. W razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu nakaz zapłaty traci moc w całości, a sąd przekazuje sprawę do sądu według właściwości ogólnej. W takim przypadku nie pobiera się opłaty uzupełniającej od pozwu.

§ 2. W razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu przez jednego z pozwanych nakaz zapłaty traci moc tylko w stosunku do tego z pozwanych, który skutecznie wniósł sprzeciw.

§ 3. W razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu jedynie co do części rozstrzygnięcia, nakaz zapłaty traci moc jedynie w stosunku do tej części, co do której sprzeciw został skutecznie wniesiony.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z upływem 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem projektowanej ustawy jest zmiana ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego w zakresie art. 505³⁶ tejże ustawy tak, aby był on zgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.

Elektroniczne postępowanie upominawcze funkcjonuje w polskim procesie cywilnym od 1 stycznia 2010 r. Instytucję tę do ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego wprowadziła ustawa z dnia 9 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. Jest to pierwsze z planowanych cywilnych postępowań elektronicznych.

Właściwym do rozpoznawania wszelkich spraw kierowanych na drogę elektronicznego postępowania upominawczego jest Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie, VI Wydział Cywilny. W uzasadnieniu projektu ustawy z dnia 9 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw wskazywano, że celem regulacji było podniesienie sprawności postępowania w sprawach cywilnych, gospodarczych i pracowniczych oraz wprowadzenie nowoczesnego, informatycznego systemu umożliwiającego sprawne rozpoznawanie pozwów i podniesienie jakości obsługi stron w postępowaniu sądowym.

Tak jak w tradycyjnym postępowaniu upominawczym, również w EPU dochodzone mogą być tylko roszczenia pieniężne i co do zasady o bezspornym charakterze (art. 498 oraz art. 499 w zw. z art. 505²⁸ k.p.c.).

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym wniesienie sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym skutkuje utratą mocy całego orzeczenia wobec wszystkich pozwanych nawet w przypadku, gdy sprzeciw został wniesiony tylko przez jednego z kilku pozwanych lub gdy pozwany wniósł sprzeciw jedynie od części nakazu zapłaty. Ustawa nie przewiduje możliwości wnoszenia sprzeciwu co do części nakazu. Wyłączenie takiej możliwości wydaje się wątpliwe w zakresie elektronicznego postępowania upominawczego gdyż funkcjonuje ono przecież w „tradycyjnym” postępowaniu upominawczym. Nakaz zapłaty wydany na skutek rozpoznania sprawy w zwykłej postaci postępowania elektronicznego traci moc jedynie w części zaskarżonej sprzeciwem. Wobec brzmienia obecnej regulacji niejako zmusza się pozwanego do kwestionowania całego rozstrzygnięcia nawet wówczas,

gdy w pewnym zakresie zgadza się z zasadnością powództwa, a rozwiązanie to jest sprzeczne z zasadą ekonomii procesowej¹.

Dyskusyjny charakter obowiązującej obecnie regulacji jest również akcentowany w doktrynie. W literaturze stawia się pytanie o zgodność art. 505³⁶ k.p.c. z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej ponieważ, w jego obecnym brzmieniu może dochodzić do sytuacji, że powodowi, którego roszczenie byłoby zaskarżone tylko w nieznacznym zakresie przez pozwanego, wydłuży się droga do uzyskania prawomocnego rozstrzygnięcia, co narusza nakaz rozpoznania sprawy cywilnej przez sąd "bez nieuzasadnionej zwłoki"².

Jak wynika z postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 stycznia 2015 r. w sprawie o sygn. akt P 7/12, artykuł 505³⁶ § 1 k.p.c. w obecnym brzmieniu jest niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Trybunał Konstytucyjny wskazuje, że niekonstytucyjność artykułu 505³⁶ § 1 k.p.c. wynika z faktu, iż na podstawie tego przepisu wniesienie sprzeciwu od nakazu zapłaty, który został wydany w elektronicznym postępowaniu upominawczym tylko przez jednego z pozwanych bądź zaskarżenie tylko części rozstrzygnięcia zawsze skutkuje utratą mocy nakazu w całości i w odniesieniu do wszystkich pozwanych, tj. nawet tych, którzy nie składali sprzeciwu. Taki bowiem wynik przynosi wykładnia literalna przepisu art. 505³⁶ § 1 k.p.c. Regulacja ta wprowadza wyjątek od reguły, zgodnie z którą nakaz zapłaty może być zaskarżony przez każdego z pozwanych ze skutkiem dla siebie, a ponadto pozwany może zaskarżyć nakaz w całości czy w części, o czym stanowią art. 503 § 1 i art. 504 § 2 k.p.c.

Treść przepisu określonego w art. 505³⁶ k.p.c. zdaniem Trybunału Konstytucyjnego stoi w sprzeczności z art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności³, który daje możliwość samodzielnego działania przed sądem, co jest jedną z podstaw i gwarancji sprawiedliwego procesu urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej w demokratycznym państwie prawnym. Przepis art. 505³⁶ § 1 k.p.c. kłóci się również z uprawnieniem do zaskarżenia orzeczeń wydanych w pierwszej instancji (art. 78 Konstytucji), które zakłada m.in. prawo swobody decyzji w zakresie za-

¹ T. Zembrzuski, *Opinia prawna do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw* (druk sejmowy nr 859).

² J. Bodio, T. Demendecki, A. Jakubecki, O. Marcewicz, P. Telenga, M. P. Wójcik, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Warszawa, 2014, teza nr 1 do art. 505³⁶.

³ Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz.U. 1993 nr 61 poz. 284).

skarżenia tych orzeczeń i poddawania ich kontroli. Dzieje się tak dlatego, że ustawodawca narzuca pozwanym następujące rozwiązanie: akceptacja treści nakazu w całości przez wszystkich pozwanych i przez to akceptacja zgłoszonego roszczenia powoda w całości, albo konieczność zaskarżenia w całości, nawet jeśli część twierdzeń powoda jest między stronami bezsporna i pozwani nie chcą prowadzić procesu w tym zakresie w wyniku wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty.

Obecne brzmienie przepisu art. 505³⁶ w zakresie, w którym wyłącza on możliwość sprzeciwu co do części nakazu zapłaty jest kontrowersyjne i budzi wątpliwości interpretacyjne oraz stwarza problemy w praktycznym jego stosowaniu. Pojęcie całości nakazu powinno odnosić się w sposób czytelny do całości roszczenia i kumulacji przedmiotowej, w brzmieniu obowiązującym daje jednak możliwość uwzględniania zarówno kumulacji przedmiotowej jak i podmiotowej. Wprowadzana zmiana zapewni zgodność przepisu z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz zapewni możliwość przeprowadzenia czytelnej i zgodnej z zasadami postępowania zawartymi w innych częściach aktu wykładni. Od tej pory wniesienie sprzeciwu od nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym przez jednego z pozwanych nie będzie automatycznie oznaczało utraty mocy nakazu wobec wszystkich pozwanych. Zmiana zapewni jednocześnie lepszą ochronę roszczeń powoda który, w razie skutecznego wniesienia sprzeciwu tylko przez jednego z pozwanych będzie mógł w stosunku do tych pozwanych, którzy sprzeciwu nie wniesli, uzyskać klauzulę wykonalności i egzekwować zasądzoną na jego rzecz należność.

Trzymiesięczny okres *vacatio legis* ma na celu zapewnienie dostosowania systemu elektronicznego do projektowanych zmian. Dostosowanie to ma na celu m.in. wprowadzenie możliwości uzyskania klauzuli wykonalności w zakresie tylko tych powodów, którzy nie wniesli sprzeciwu lub w zakresie tej części orzeczenia, co do której nie wniesiono sprzeciwu.

Projekt nie spowoduje dodatkowych kosztów dla budżetu państwa i nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.